

Kutatási beszámoló

Életreform mozgalmak és a reformpedagógia című OTKA kutatásról

A reformpedagógia és a századfordulótól kibontakozó életreform-mozgalmak kapcsolatával foglalkozó kutatás mind témájában, mind – a pedagógia-, művelődés-, illetve társadalomtörténeti szempontok komplex egységének megragadására törekvő megközelítésmódjában nemzetközi téren is újszerű kezdeményezés. Előzményét egy korábbi (2002-2006 futamidejű) nemzetközi OTKA pályázat (T 037337) jelentette. Az új projekt az abban megkezdett kutatás folytatásaként a századforduló táján kibontakozó életreform törekvéseknek az 1920-as években bekövetkező „emancipációs” (elfogadott életforma, illetve mentalitáselemmé válásának), illetve azok pedagógiai recepciójának folyamatait vizsgálja. Emellett feltárja a társadalom makroszintjén kibontakozó szemléletváltás folyamatait, amelynek legfőbb jellemzője az életreform témák népies retorikai síkjára terelődése, illetve a kurzusideológia részévé válása. A vezető kutatók (Boreczky Ágnes, Mikonya György, Németh András, Pukánszky Béla, Tészabó Júlia) irányításával folyó kutatásban az ELTE és a SZTE Neveléstudományi Doktori Iskolájának Pedagógiatörténeti Programjának valamint a pedagógia Ba és MA szak hallgatói is bekapcsolódtak.

I. A kutatás szakaszai és eredményei

A kutatás négy nagyobb tematikus egységbe tagolódott: Az első a korszak életreform által befolyásolt pedagógiai reformjainak a korabeli sajtóban kibontakozó diskurzusait, továbbá vallási reformmozgalmait tekintik át. A második témakör középpontjában a két világháború közötti időszak népi ideológiájának életreform vonatkozásai állnak. A harmadik interdiszciplináris – külső művészettörténész és táncművész szakemberek bevonásával folyó kutatási terület az életreform törekvések és a modern táncmozgalmak két világháború közötti kapcsolatát tárta fel. A kutatás negyedik területe az életreform és a korszak hazai és nemzetközi reformpedagógiai törekvéseinek kapcsolatát, illetve a korabeli játékkultúra életreform vonatkozásait elemzi.

- A kutatómunka 2007 júliusában kezdődő és 2009-ig tartó első szakaszában Németh András vezetésével megtörtént a témához kapcsolódó nemzetközi szakirodalom feltárása és rendszerezése. Ennek megvalósításához több külföldi (Berlin, Graz) tanulmányút is kapcsolódott, amelyek a könyvtári feltáró munka mellett a téma neves külföldi szakértőivel folytatott konzultációkat is lehetővé tették. A kutatásban résztvevő doktoranduszok bevonásával sor került az életreform nemzetközi előzményeihez kapcsolódó angol és német nyelvű forrásanyag fordítására, és kéziratos formában történő rendszerezésére. Ebben a kutatási szakaszban történt meg az életreform-mozgalmak hazai pedagógiai folyóiratokban (Magyar Pedagógia, Népművelés, Kisdednevelés, Jövő útjain) továbbá a Nyugatban (Pap K. Tünde) megfigyelhető recepciójának feltárására. A folyóiratok tartalomelemzéshez számítógépes program készült, amely elsősorban Pirka Veronika 2012-ben megvédett doktori disszertációjában, továbbá Németh Regina 2013-ban megvédett értekezésében került felhasználásra. A hazai életreform-mozgalmak építészeti törekvéseinek feltárását Sanda István Dániel végezte, akinek kutatási eredményei a témához részben kapcsolódó 2007-ben megvédett doktori munkájába is beépültek.

- Ebben a kutatási szakaszban Pukánszky Béla vezetésével folytatódtak a Kodály Zoltán zenepedagógiai koncepciójának kibontakozására, továbbá Bartók Béla munkásságának életreform vonatkozásaira irányuló kutatások, illetve a német és magyar életreform gyökerű zenei mozgalmainak összevetése, amelynek eredményei Pethő Villő a témával kapcsolatos 2011-ben megvédett doktori munkájába is beépültek. Megtörtént a harmincas évek új táncpedagógiai törekvéseinek valamint a Gyöngyös Bokréta táncmozgalom pedagógiai vetületének feltárására, amely témakör a részkutatást végző Kovács Henrik doktori munkájához is kapcsolódik. Mikonya Görgy vezetésével a korabeli vallási reformmozgalmak életreform gyökereinek feltárására került sor, amelynek eredményei Szarka Emese 2011-ben megvédett doktori értekezésébe is felhasználásra kerültek. Vincze Beatrix Szabó Dezső, Németh László és a népi mozgalom életreform törekvéseivel kapcsolatos elemeit és azok pedagógiai konzekvenciáit vizsgálta.
- Boreczky Ágnes vezetésével sor került a különböző budapesti reformpedagógiai iskolák tevékenységére vonatkozó dokumentumok feltárása. Tészábó Júlia vezetésével került sor a harmincas évek játék-, illetve gyermekkultúrájának életreform vonatkozásaira vonatkozó szakirodalom és dokumentumok rendszerező feltárására és feldolgozására. A kutatómunka legfontosabb korai publikációs produktuma a Montessori pedagógia hazai recepciójának és jelentős személyiségei munkásságára irányult. Ennek eredményei abban az interjúkötetben összegeződtek, amelyet Boreczky Ágnes B. Méhes Verával készített, amely 2009-ben került kiadásra a Gondolat Kiadónál. (Boreczky Ágnes: Majdnem száz év – Boreczky Ágnes beszélget Méhes Verával. Gondolat Kiadó, Budapest)
- Tészábó Júlia vezetésével került sor a harmincas évek játék-, illetve gyermekkultúrájának életreform vonatkozásaira vonatkozó szakirodalom és dokumentumok rendszerező feltárására. A kutatás további eredményeit összefoglaló tanulmánykötet 2011-ben jelent meg. (Tészábó Júlia: Játék – pedagógia, gyermek – kultúra. Gondolat Kiadó, Budapest).

A kutatás eredményeinek első nemzetközi szintéren történő bemutatására az MTA Pedagógiai Bizottság Neveléstörténeti Albizottságával közösen, Németh András szakmai irányításával 2009 áprilisában szervezett nemzetközi szimpózium az ausztriai Fürstfeldben, amelynek német és angol nyelvű szekciójában nyílt lehetőség. (Németh András, Pukánszky Béla, Tészábó Júlia, Pirka Veronika, Németh Regina, Pethő Villő).

- A szekció német és angol nyelvű előadásainak szerkesztett változata 2011-ben jelent meg a Neveléstörténet Németh András, Pirka Veronika (szerk.): Pädagogische Strömungen in der k.u.k. Monarchie című különszámában jelent meg 2011-ben:

Németh András: Lebensreform und Reformpädagogik in Ungarn in der Zeit der k.u.k. Monarchie – eine Einführung; Elke Kleinau: Reformpädagogik und Frauenbewegung in Deutschland – Geschichte einer Ausgrenzung.; Kovács Krisztina: Die Wirkung der Lebensreform und pädagogischen Reformbewegungen in dem Schulgesundheitswesen; Németh Regina: Lebensreform und Ritualität am Anfang des 20. Jahrhunderts in Ungarn Pethő Villő: Life-reform elements in Kodály's and his successors' music pedagogy; Pirka Veronika: Das Motiv des heiligen Kindes im romantischen Kinderbild anhand der Fachliteratur.

2010-ben a kutatócsoport társszervezőként és önálló - Életreform és művészetpedagógia: néptánc, népi kultúra és népnevelés - szekcióval vett részt a Hagyományos táncművészet metamorfózisa a 20. században című, a Táncművészeti Főiskolán június 11-12 között megrendezett tudományos szimpóziumon. Szervezők: Magyar Zenetudományi Intézet Néptánc Osztálya, Magyar Táncművészeti Főiskola, ELTE Neveléstudományi Doktori Iskola (Pedagógiatörténelmi Program):

Németh András: Életreform – népi kultúra – tánc – népnevelés; Pukánszky Béla: Kodály Zoltán zenepedagógiai munkássága és a népi kultúra kapcsolata; Pethő Villó: Kodály zenepedagógiai munkássága a nemzetközi recepció tükrében; Bányász-Németh Tilda: Népnevelés a népzene eszközeivel - a népművészet és az Éneklő Ifjúság ideológiája; Sófalvi Emese: A népi kultúra és az életreform elemeinek megjelenése Bartók műveiben; Kovács Henrik – Megyeri István: Népnevelés a néptánc eszközeivel - népművészet és a Gyöngyös Bokréta ideológiája; Vincze Beatrix: Nép – népművészet – népi génusz és a népnevelés motívumai Szabó Dezső, Németh László munkáiban

Boreczky Ágnes: Mozdulatművészet és életreform. A szimpózium előadásai szerkesztett formában önálló kötetben is megjelentek (Bolvári Takács Gábor et. al (szerk.): A HAGYOMÁNYOS TÁNCMŰVÉSZET METAMORFÓZISA A 20. SZÁZADBAN. Tudományos szimpózium a Magyar Táncművészeti Főiskolán. 2010. június 11–12. Magyar Táncművészeti Főiskola, Budapest, 2012, 192 old. ld. publikációs lista)

A kutatás eredményei 2009-től folyamatosan bemutatásra kerültek további különböző hazai és nemzetközi konferenciákon is:

a) 2009. november 19-21. IX. Országos Neveléstudományi Konferencia: Az életreform mozgalmak és a reformpedagógia kapcsolata az 1920-as, 1930-as évek Magyarországon önálló szimpózium; elnök Boreczky Ágnes, opponens: Pukánszky Béla 1. Mikonya György - Pirka Veronika: Életreform- és társadalmi pedagógiai megújulási mozgalmak Magyarországon a 20. század elején; 2. Németh Regina: A magyar életreform társadalmi és pedagógiai mozgatórugói, a gödöllői művésztelép és utóélete; 3. Bányász Tilda-Kovács Henrik-Pető Villó: A tánc- és zenei nevelés megjelenése a XX. század elején kibontakozó életreform mozgalmak tükrében. 4. Vincze Beatrix: Harmadik utas kiűtkereséséi kísérletek a két világháború közötti Magyarországon.

b) önálló szekció a II. Táncstudományi Konferencia a Magyar Táncművészeti Főiskolán 2009. november 6-7.: 1. Németh András: A reformpedagógia és az életreform mozgalmak kapcsolata 2. Kovács Henrik: A Gyöngyösbokréta-mozgalom hatása a kor táncművészeire és társadalmára; 3. Bányász-Németh Tilda: A húszas évek zenepedagógiai mozgalmak és az életreform. Az előadások szerkesztett változata önálló tanulmányként is megjelent (Bolvári-Takács Gábor et. al. (szerk.): Perspektívák az új évezredben a táncművészetben, a táncpedagógiában és a tánc kutatásban. Magyar Táncművészeti Főiskola, Budapest, 2011, ld. publikációs lista)

c) A kutatás eredményeinek bemutatása az 2010. november 4-6 a X. Országos Neveléstudományi Konferencia A hazai pedagógiatörténelmi kutatások újabb irányzatai és eredményei című szimpózium keretében. elnök: Németh András, opponens: Mikonya György

– az előadás címe: Reformpedagógia és életreform (Boreczky Ágnes, Németh András, Pukánszky Béla, Pethő Villő)

d) Önálló szimpózium a 2011. november 3-5 között megrendezett XI Országos Neveléstudományi Konferencián: Életreform és művészetpedagógia kapcsolata címmel; elnök: Németh András, opponens Nóbik Attila: Tészabó Júlia: Az 1914-es Gyermekművészeti Kiállítás; Sanda István Dániel: Kós Károly és az életreform - művészetpedagógiai és iskolaépítési törekvései; Boreczky Ágnes: A mozdulatművészet intézményesülése és az avantgárd; Németh Regina – Pirka Veronika: Életreform és művészetpedagógia a magyar pedagógiai sajtóban;

e) További önálló tematikus előadások formájában:

Vincze Beatrix: Márai Sándor: Reformpedagógia versus pedagógiai reform
Pető Villő: A Magyar Énekesrend hatása az 1930-as évek magyar ének-zeneoktatására
Daragó Rita Laura - Bányász - Németh Tilda: Zenei készségfejlesztő módszerek és felhasználásuk a hazai ének-zeneoktatási gyakorlatban 1868 - 1930 között.

f) Előadások a 34. International Standing Conference for the History of Education. Geneva, 23-30 Jun 2012. Internationalization in Education (18-20 centuries)

Pirka Veronika – Kempf Katalin: The elements of the international life-style reform movement into the construction process of the image of child into the 20th century.;
Vincze Beatrix: Aspects of the life reform movement in Hungary into the interwar period between 1938 and 1944.

- A kutatás 2007-2010 közötti szakaszának főbb kutatási eredményeit a Gondolat kiadónál megjelenő tanulmánykötet összegzi. Németh András – Pirka Veronika (szerk.): Az életreform és reformpedagógia – recepciós és intézményesülési folyamatok a 20. század első felében. Gondolat Kiadó, Budapest, 2013.

Az ezt követő kutatási szakasz az eredetileg 2011. június 30-ig tartó futamidőnek az OTKA Társadalomtudományi Kollégiumának elnöke általi meghosszabbításának engedélyezése folytán 2003. június 30-án zárult. Ez alatt az időszak alatt lehetőség nyílt az időközben elkezdett kutatások befejezésére, a kutatás részeredményeit összegző tanulmánykötetek szerkesztési és nyomdai munkálatainak elvégzésére. Ebben a periódusban került sor a kutatásnak a mozdulatművészet, illetve táncpedagógia irányába történő kiterjesztésére. Ennek jellemzője az a törekvés, hogy az egyre szélesebb körű interdiszciplinális szakmai diskurzusba bekapcsolódjanak a különböző társtudományok (művészettörténet, zene- fotó- és tánc-történet) további hazai és nemzetközi szakértői is. Ebben az időszakban került sor Boreczky Ágnes vezetésével az Orchestika Alapítvány Dienes Archívumában található dokumentumainak feldolgozására, az ott tanuló diákok családi háttérének vizsgálatára.

Az interdiszciplináris együttműködésben szervezett első rendezvény a 2012 február 10-én megtartott - Életreform – reformpedagógia – mozdulatművészet – című workshop, amelynek előadói között a kutatócsoport tagjai mellett több külső szakember is szerepelt. A rendezvény előadásai:

Németh András: Életreform és reformpedagógia - kutatási eredmények és nyitott kérdések;
Tészabó Júlia: A gyermekművészeti kiállítás koncepció továbbélése. Jaschik Álmos iskolájának 1930-as gyermek témájú kiállítása;

Vincze Gabriella: A Ménesi úttól a Ferenc József–rakpartig. A Madzsar Alice vezette mozdulatművészeti iskola tanrendszere, pedagógiai elvei és pszichológiai megfigyelései; Fenyves Márk: Történetek az Orkesztika Iskoláról; Detre Katalin: A magyar mozdulatművészeti iskolák művészeti, pedagógiai és életrajzi forrásai; Boreczky Ágnes: Gyökerek és elágazások. Kísérlet a három nagy mozdulatművészeti iskola szellemi terének rekonstruálására.

A következő közös rendezvény a 2012. szeptember 12-én az Iparművészeti Múzeumban, a Mozdulat című kiállítás zárásaként szervezett, A magyar mozdulatművészet a korabeli társadalom és művészet tükrében című szimpózium volt. Ennek előkészítésében és lebonyolításában az OTKA kutatócsoport is jelentős szerepet vállalt. A rendezvény előadásai: Beke László, művészettörténész, MTA BTK Művészettörténeti Intézet: Művészet-e a mozdulatművészet? Művelődéstörténeti szerepek; Németh András tanszékvezető egyetemi tanár, ELTE PPK Pedagógiatörténeti Tanszék: Életreform törekvések és pedagógiai reformok a 20. század első felében; Boreczky Ágnes, főiskolai tanár, ELTE PPK IPPK: Más művészet – új közönség; Repiczky Tamás muzeológus Szentendre: Madzsar Alice emlékidézése; Lőrincz Viktor doktorandusz: Párhuzamos életrajzok: Kemény Ferenc; Detre Katalin, társadalomtörténész: Testkultúra, életreform, egészség, szépség, szabadidő; Tésztabó Júlia játéktörténész ELTE PPK Pedagógiatörténeti Tanszék: Mozdulatművészet és tánc a korszak baba- és bábművészetében; Vincze Gabriella, művészettörténész, MTA BTK Művészettörténeti Intézet: A Kelet motívum a magyar mozdulatművészetben; Lőrinc Katalin, egyetemi docens/táncművész, Magyar Táncművészeti Főiskola: Lőrinc György és Merényi Zsuzsa a Szentpál-iskolában; Fügedi János, egyetemi docens, MTA BTK, Zenetudományi Intézet, Magyar Táncművészeti Főiskola: A Lábán táncnotációs rendszer a Szentpál-iskolában; Fenyves Márk, mozdulatművész, Orkesztika Alapítvány: Orkesztika – Dr. Dienes Valéria – mozdulatművészet.

- A szimpózium szerkesztett eladásai a Gondolat Kiadó által gondozott tanulmánykötetben is megjelentek. (Beke László – Németh András – Vincze Gabriella (szerk.): Mozdulat – magyar mozdulatművészet a korabeli társadalom és művészet tükrében. Gondolat Kiadó, Budapest, 2013)

A kutatás utolsó szakaszának további eredményei is egy széles körű interdiszciplináris diskurzus keretében, az 2013 januárjában Budapesten az ELTE PPK-n és 2013 áprilisában Komarnoban a Selye Egyetem közreműködésével megrendezett Továbbélő utópiák I.-II. című nemzetközi szimpóziumok keretében kerültek bemutatásra:

a) 2013. január 17 – 18: Továbbélő utópiák I.: életreform törekvések a 20. század első felében. Recepció és intézményesülési folyamatok a korabeli magyar társadalom, pedagógia és a művészetek tükrében. ELTE PPK, 1075 Budapest, Kazinczy u. 23-27., Kari Tanácsterem (104-es terem)

A rendezvény előadásai: Németh András: Életreform – értelmezési és rendszerezési kísérlet egy sokszínű mozgalom kapcsán; Forgács Péter: Világközösség vagy diffúzió? Az intézményesülés néhány szabadalma és tévedése az életreform mozgalmak kapcsán; Szarka Emese: Új Vallási Mozgalmak az életreform mozgalmak jellemzőinek tükrében; Berzsenyi Emese: Az életreform filozófiai irányzatainak történeti hátterei; Mikonya György: Életreform koncepciók a magyar katolikus és protestáns egyházban a XX. század első felében; Vincze Beatrix: Lesznai Anna, Ritoók Emma és Tormay Cécile – szellemi útkeresésének és reformtörekvésének kapcsolata az életreform mozgalommal; Sanda István Dániel:

Iskolaépület-típusok és életreform-motívumok a Bárczy-korszak iskoláiban; Kempf Katalin – Pirka Veronika: Az életreform-mozgalom megmentés motívumának megjelenése a főváros és vidék pedagógiai sajtóban; Tésztabó Júlia: Reformtörekvésekről, egy játékszer kapcsán; Németh András: Az életreform kommuna-törekvések hazai recepciója a két világháború közötti időszakban – a szentendrei „bubáni kolónia”; Borczky Ágnes: Mozdulatművészet a korabeli társadalomban; Beke László: Családi kapcsolatok az építészet - mozdulatművészet - gyógytorna háromszögében; Vincze Gabriella: „Párizs-Berlin” - megjegyzések Kepes Éva kapcsán a magyar mozdulatművészet Bauhaus és avantgárd kapcsolataihoz; Földesi Renáta: Pető András és szellemi köre; Mizerák Katalin: Egy új formanyelv az alkotás és pedagógia szolgálatában; Fenyves Márk: Történetek az Orkesztika Iskolából

b) 2013. április 10-13. Továbbélő utópiák II: Életreform törekvések intézményesülése a 20. század első felében - Nemzetközi és hazai recepciós folyamatok a korabeli társadalom, pedagógia és a művészetek tükrében. Nemzetközi tudományos Konferencia, Selye János Egyetem Komarno, Konferencia Központ:

A rendezvény előadásai: Skiera Ehrenhard (Universität Flensburg): Lebensreform gestern und heute: anders leben in kalter Zeit. Sehnsuchtsorte, weltanschauliche Konzepte, gesellschaftliche Impulse; Magdalena Bukovec: "Rudolf Koppitz' Körperbewusstsein - Reformbewegung und Fotografie; Beke László: Megjegyzések a magyar-szlovák művészeti kapcsolatokhoz az életreform-kutatás szempontjából; Claudia Gerdenitsch: Life reform-movement in the Austrian woman's magasin in the first half of 20th century; Plank Ibolya: A modern építészet, mint a modern élet színterei a két világháború között; Berzsényi Emese: Az életreform mozgalom filozófiai alapjai a kabbala és a rózsakeresztes eszmeiség; Hanusz Zsuzsanna: Életreform-előzmények a 19. század első felének testkultúrájában; Vincze Beatrix: Gyermekrejtvény, mesevilág, ornemens – praktikus profétaság; Vincze Gabriella: A modernitás víziója a magyar mozdulatművészetben; Németh András: Az életreform közösségi kommuna-törekvéseinek megjelenése Magyarországon a két világháború közötti időszakban; Mikonya György: Életreform és a megtérés motívum kapcsolata; Szarka Emese: Új Vallási Mozgalmak és Életreform mozgalmak közös jellemzőinek tükrében; Földesi Renáta: Pető András és az életreform mozgalmak kapcsolata; Pukánszky Béla: Tehetségmentés és életreform – Tarhos példája; Sanda István Dániel: Iskolaépület-típusok és életreform-motívumok a Bárczy-korszak iskoláiban; Kempf Katalin – Pirka Veronika: Az alkoholelles mozgalom életreform gyökerei Magyarországon; Péntes Dávid: Prohászka Lajos reformpedagógia- és életreform kritikája; Amati Gergely: Kissvabhegyi ut 21. – Az első hazai Waldorf szintér.

2013. február 12-én Az életreform törekvések utóélete napjainkban című rendezvény keretében előadások tartása a Kazinczy esték –a tudomány és kultúra utcájában,” az ELTE PPK és Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata a Kultúra utcája tudománynépszerűsítő projektjének keretében az ELTE PPK (Kazinczy utca 23- 27.) Aulájában: Németh András: Továbbélő utópiák – az életreform egykor és ma; Boreczky Ágnes: Életreform, mozdulatművészet, művészeti nevelés; Tésztabó Júlia: Az életreform törekvések hatásai a gyermekek világára.

II. A kutatási eredmények bemutatása és hasznosulása:

A kutatási eredmények széles körben hasznosultak. Ennek főbb területei az alábbiak voltak:

- a) A kutatási eredmények felhasználásra kerültek a Pedagógiatörténeti Doktori Program keretében készített több doktori értekezésben. Ennek eredményeként három hallgató (Németh Regina, Pirka Veronika, Pethő Villő) a közelmúltban sikerrel megvédte meg a kutatás témájával kapcsolatos doktori disszertációját. A kutatás résztémái emellett felhasználásra kerültek, több, a kutatásban résztvevő doktorandusz időközben megvédett, illetve előkészületben lévő munkájában is (például Sanda István Dániel, Vincze Beatrix, Pap K. Tünde, Amate Gergely, Kovács Henrik, Bányász-Németh Tünde, Berzsényi Emese, Földesi Renáta)
- b) A doktorandusz hallgatók mellett a kutatómunkába több BA és MA szakos hallgató is bekapcsolódott, ezáltal biztosítva számukra az önálló kutatás lehetőségét.
- c) A szakmai közvélemény elé tár eredmények jelentős mértékben hozzájárultak a 20. század első felének, ezen belül a reformpedagógia és a különböző pedagógiai reformok, illetve társadalmi reformmozgalmak differenciáltabb értékeléséhez.
- d) A kutatás interdiszciplináris jellegéből adódóan annak eredményei nem csupán a szűkebb értelemben vett pedagógia- illetve művelődéstörténet, hanem más rokon diszciplínák kutatásainak megalapozásában is felhasználhatók.
- e) A közvetlen tudományos eredmények mellett a kutatás hozzájárult a Pedagógiai és Pszichológiai Kar képzéseinek (pedagógia BA, neveléstudományi MA, Neveléstudományi Doktori Iskola Pedagógiatörténeti program) tartalmi fejlesztéséhez.
- f) A kutatás eredményei az ELTE PPK tudománynépszerűsítő rendezvényeinek részeként eljutott a téma iránt érdeklődő közönséghez is.

III. A kutatási eredmények publikálása

A kutatás tudományos részeredményeinek publikálása annak kezdete óta folyamatos. A projekt részeredményei számos hazai és nemzetközi tudományos konferencia és számos egyéb szakmai rendezvény keretében, valamint közel száz tudományos közlemény formájában kerültek bemutatásra. (ld. publikációk részletes leírását) A legfontosabb eredményeket az alábbi, neves külföldi és hazai kiadóknál megjelenő monografikus kötetek, illetve tematikus folyóiratszámok összegzik: 1. Németh András – Hopfner Johanna (szerk.) Pädagogische Strömungen in der k.u. Monarchie. Lang Verlag, Frankfurt am Main, 2008, 2. Boreczky Ágnes: Majdnem száz év. - Boreczky Ágnes beszélget Méhes Verával . Gondolat Kiadó, Budapest, 2009, Tészabó Júlia: Játék-pedagógia, gyermek kultúra. Gondolat Kiadó, Budapest, 2011.; Németh András – Pirka Veronika (szerk.): Pädagogische und kulturelle Strömungen in der k.u.k. Monarchie II. Eine Sammlung aus der Beiträgen der internationalen Konferenz, 24-25 April 2009, Fürstfeld, Neveléstörténet, 7. 1-2. sz. 2010 különszám, 161 old.; Németh András – Pirka Veronika (szerk.): Az életreform és reformpedagógia – recepció és intézményesülési folyamatok a 20. század első felében. Gondolat Kiadó, Budapest, 2013. Beke László – Németh András – Vincze Gabriella (szerk.): Mozdulat – magyar mozdulatművészet a korabeli társadalom és művészet tükrében. Gondolat Kiadó, Budapest, 2013. Németh András – Pirka Veronika (szerk.): Továbbélő utópiák. Gondolat Kiadó, Budapest, 2003. (megjelenés alatt)

